

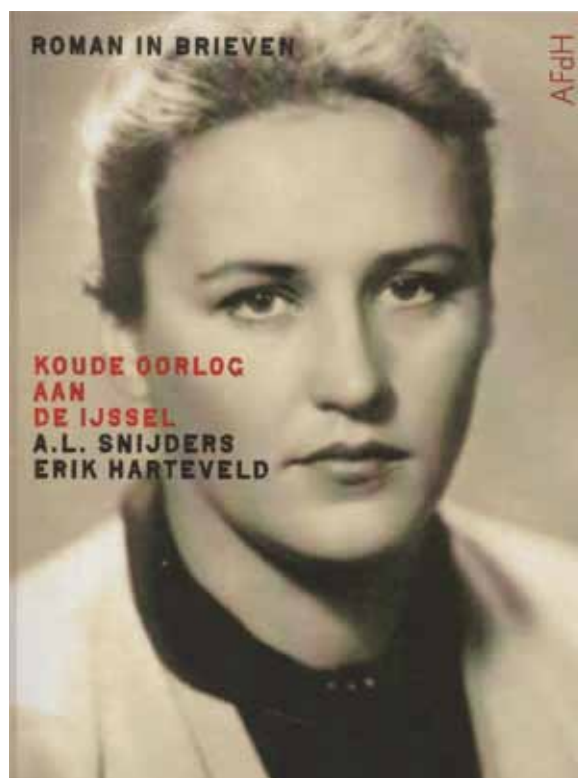
Sfeervolle brievenroman ademt de jaren vijftig

In de eerste helft van de jaren vijftig werd in Overijssel, in het diepste geheim, de IJssellinie aangelegd. In geval van een opmars van de Russen zouden de waterloopkundige werken een inundatie teweegbrengen die de communistische troepen moest vertragen. Het omvangrijke, maar geheime project trok in die tijd nauwelijks de aandacht van de Nederlandse bevolking. De Russen echter waren – naar het schijnt – beter op de hoogte. Dat gegeven is het uitgangspunt voor de brievenroman *Koude Oorlog aan de IJssel* van A.L. Snijders en Erik Harteveld dat een tijdje terug Overijssels 'Boek van het jaar' werd. Het is een fictief verhaal, gebaseerd op historische feiten. In het eerste deel

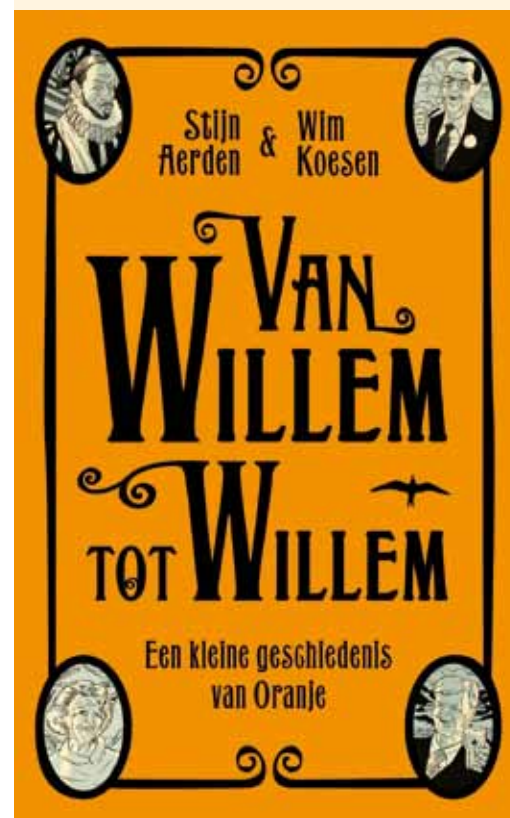
van het boek – van de hand van Erik Harteveld – zien we in een briefwisseling een romance ontstaan tussen de jonge ingenieur Pieter Kottier en de Russische havenarbeidster Klazina Makarova. Kottier werkt op dat moment aan de constructie van de IJssellinie. Wat de lezer weet maar Kottier niet, is dat 'Klasja' waarvoor zijn hart al gauw sneller gaat kloppen, een marionet is van de Russische geheime dienst, die graag wat meer details te weten wil komen over de aard en voortgang van het project.

Het eerste dat opvalt, is de prachtige, sfeervolle vormgeving van het boek. De brieven ademen de jaren vijftig, niet alleen in woord, maar ook in beeld. Het opbloeien van de liefde op afstand wordt aanschouwelijk en geloofwaardig verteld. In de tussentijd komt de lezer het een en ander te weten over de aanleg van de linie. Af en toe laat de schrijver zich wat gaan qua romantiek en erotiek en denk je eerder aan WhatsApp dan aan een trage briefwisseling. De ontknoping van het verhaal ontrolt zich ook wat snel tot een niet helemaal geloofwaardig en te 'happy' einde. Het tweede deel van het boek bestaat uit brieven van de schrijver A.L. Snijders aan Erik Harteveld. Hij liet zich door de IJssellinie inspireren tot tamelijk poëtische beschouwingen. Mooi om te lezen, maar het voegt weinig 'historische sensatie' toe. De provincie Overijssel wil de IJssellinie meer in de publieke belangstelling krijgen. Bij het boek is een app ontwikkeld en een spionagespel: 'IJsselloorlog'. De hospitaal- en commandobunker in Olst zijn te bezoeken.

Edith van Gameren

A.L. Snijders & Erik Harteveld, *Koude oorlog aan de IJssel* (AFdH Uitgevers, 2014), 192 blz., € 24,50

Alle Oranjes op een rij

Het zat er natuurlijk dik in dat het tweehonderd jarig bestaan van het koninkrijk, de abdicatie én kroning zou zorgen voor een lawine aan Oranje parafernalia, inclusief publicaties. Veel van deze onmisbare publicaties over deze historische gebeurtenis zijn nauwelijks meer dan Oranje propaganda, zo voortreffelijk op de hak genomen door Van Kooten en De Bie in hun 'jubilum plakwette' sketch van jaren geleden. Hoewel *Van Willem tot Willem* ook tracht in te spelen op de golf van Oranje-sentiment is het geen propagandaverhaal. Daar willen de auteurs te leuk voor zijn. *Van Willem tot Willem* is een met vaart geschreven verzameling minibiografieën van alle Oranjes, inclusief hun partners. In tien hoofdstukken komen ze voorbij, Het gestaalde kader (Willem van Oranje, Maurits, Frederik Hendrik), Drie Engelse bruidjes (Mary